

Kære venner

Årstiden er fremskreden. Vi er midt i Henrik Nordbrandts november, november, november, den lange, kolde, grå og mest triste måned af dem alle, det diametrale modstykke til maj hvor alting springer ud og dagene bliver længere. Men sådan er det bare, og jeg må udskyde min morgenvandring og kajakture til halv ni eller sætte pandelampen under hjelmen på cykelturen. I de grå morgentimer.

Det var her, på en vandretur til Øster Hurup jeg forleden så noget, jeg sikkert aldrig får at se igen så tæt på kysten. En spækhugger var gået på grund ca. tusinde meter ude og ragede op som en sejlbad med kølen i vejret. Uden kikkert kunne det være hvad som helst, og jeg troede i første omgang, at det var en fisker, der var i færd med at sætte garn. Men kikkerten kunne fortælle noget andet. Ingen havpattedyr har så markant en rygfinne, så selv om det stort set var det eneste jeg kunne se af dyret, var jeg ikke i tvivl.

Dette er "færgen" ud til sandøerne. Her er vi ved Als odde hvor hvor dværgternen plejer at yngle.

I sidste uge fandt jeg en død mårhund. Den var kørt ned. Også der undrede jeg mig over et dyr jeg aldrig tidligere har set i naturen. Jeg vidste godt, at de fandtes i Danmark, men da jeg ringede til vildtkonsulenten for stolt at fortælle om mit fund, fortalte han, at der skønnes at være mere end to tusinde af dem, så nu gad de ikke længere komme og se de fund der blev indrapporteret. Derfor ringede jeg heller ikke til nogen, da jeg opdagede spækhuggeren – hvad jeg så heller ikke behøvede, for det var der andre der gjorde. Og så kom den i fjernsynet!

Udsigten fra Als. Her ses en af sandbankerne langt ude i baggrunden.

Naturen herude langs kysten er speciel. Der er lavvande meget langt ud de fleste steder. Det betyder, at nogle af de sandrevler der dannes er blotlagte som sandøer hvor der er en sparsom vækst af Strandmelde og Vade-Salturt. Mellem disse sandøer og fastland er der lagune-agtige lavvandede områder, hvor tusindvis af trækfugle fouragerer i vinterhalvåret. Kysten her er et af de steder, hvor Danmark ganske langsomt bliver større. Der er stadig landhævning efter sidste istid, og så er det her, en del af det

sand og ler som gnaves af vestkysten, aflejrer sig. Kystens karakter og det plante- og dyreliv som findes er medvirkende til, at man for en del år siden udpegede strækningen til et Natura 2000-område. Det er en form for fredning der gør, at der skal tages specielt hensyn til de naturtyper som findes. Og der er en del, for en sådan kyst er ikke bare meget dynamisk hvor sandøerne flytter sig, men mellem dem og land skabes der saltmarsk og vade.

Ikke alle er lige glade for kysten, som den er. Nogen er af den opfattelse, at en rigtig kyst skal være ubegroet sandstrand, hvor der kan bades, bygges sandslotte og ligges på tæpper for at få sol på maven. Alt det grimme natur er i vejen. Ålegræs på dyndbund er ulækkert at bade i, mens Engelsk Vadegræs og Strand-Kogleaks kradser benene. Derfor harver de i det for at få det væk. Det er ganske vist hamrende ulovligt i et Natura 2000-

område, men det skider kommunen og lodsejerne på. Alt for sommerhusejerne og turismen, synes tanken at være. Heldigvis har jeg en go' ven der hedder Claus, som er enig med mig i, at det skal stoppes. Så da vi ikke kunne stemme de venstrefolk og folkepartister ud af kommunalbestyrelsen, har vi besluttet at gå i paragrafkrig mod dem.

Sådan ser her ud ved lavvande en måned efter harvning. Al vegetation er ødelagt

Ubegribeligt at man hele tiden skal kæmpe for at bevare natur og biodiversitet. *Og hvad så hvis der kommer til at mangle noget krible-krable, som vi alligevel ikke kan spise, tænker nogen.* Men liv er komplekst med føde- kæder og netværk, som indgår i en økologi, der er tilpasset over millioner af år. Ingen ved, hvor grænsen går for hvornår det rammer os selv, men vi ved, at det er os der er skyld i den masseuddøen af arter, som finder sted. Jeg tror dog sagtens, vi kan leve uden elefanter, men jeg er mere bange for, at der er mikroorganismer, svampe og bakterier, vi har overset betydningen af. Det er derfor meget fladpandet, når nogen tror, vi kan tage en pose kartofler med til Mars og slå os ned der og skabe os en biosfære vi kan leve i.

Vores trofaste følgesvend og vinterbader, Alma, der nyder udsigten fra "Den Røde Sten" på Fur

D 15. november, november, november fik jeg spist de sidste aroniabær. Det har været et fantastisk år, hvor jeg hver morgen har fortæret en håndfuld af disse bær siden august. I begyndelsen var de sure, men man vænner sig til det. I den sidste periode blev de søde, og det opdagede fuglene heldigvis ikke. De er måske dummere her, fuglene, end hos Karsten og Elin hvor bærrerne forsvinder i maven på de flyvende væsener og klattes ud på terrassen.

Dagen efter, d. 16. november, november, november var demokratiets store dag. Det ville kun to tredjedel deltage i. Resten tror måske ikke det nytter? Eller er det fordi journalisterne kun leder efter skandaler i trussehøjde, personfnidder, slettede SMS'er og andre substansløse diskussioner, der intet har med politik at gøre, men som gør folk så trætte af politikere, at de hellere bliver hjemme? Der findes ikke én eneste politiker der fortjener at blive udskammet – heller ikke Pernille Vermund - alene det at få det sagt. Men hun er jo kun et menneske, og selv om ikke ret mange gennemskuer, hvad det er hun i virkeligheden står for, så er det jo i den sidste ende dem som stemmer på hende og

hendes parti, der er problemet; de får det, de stemmer på, og sådan kan helvede og pater formere sig til mere end tres pladser i de danskes kommunalråd og bidrager til at fylde byrådsalene med uoplyste flertal.

Man skal ikke bruge al sin tid på revler og fugle....i november, november...

Jeg er selv slem til at bære "stråmænd" ind i diskussionen ved at tillægge politiske modstandere motiver, de måske ikke har. Det var en af grundene til, at jeg aldrig duede som politiker. Jeg er intolerant, mistroisk og kompromisløs når det gælder naturen og dem i samfundet, der klarer sig mindre godt. Jeg ser begrebet "velstand" bogstaveligt og ikke som en *forudsætning* for "velfærd", og på den måde kommer jeg let i karambolage med alt det, der er til højre for SF. Alligevel har vi rigtig meget at takke socialdemokratismen for de sidste hundrede år. Der er bare det ved det, at partiet, der lægger navn til fænomenet, oversælger det aktuelle bidrag til velfærd. Og det kunne mange vælgere sikkert godt gennemskue i tirsdags.

Ellers har jeg besluttet mig for fremover at slette grimme tanker, der er mere end en måned gammel. Man ved aldrig om nogen kan finde på at rode i min fortid, hvor der – skal jeg lige love for – figurerer mange under ønsket om, at de måtte køre galt, få corona, udslet og hæmorer eller blive skilt...

...I dag har det til en afveksling været gråvejr og regn. Derfor har jeg haft cykelstien for mig selv. Herhjemme bager Kirsten boller. Alma ligger mellem mine fødder så tærne koger, men jeg nænner ikke at sparke den væk; når det kommer til stykket er jeg meget fredsommelig.

Mange kærlige hilsener fra Kirsten og Jørgen